

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 791 ਆਫ਼ 1964।

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ: ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ (1960)- ਨਿਯਮ 25- ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ- ਕੀ ਦੂਜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਵੋਟਾਂ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ' ਚੰਗੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਬੁਥ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਟੈਂਡਰਕਰਤਾ ਅਸਲ ਵੋਟਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ; ਝੂਠਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਮ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਸੱਚੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੱਚੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਗੈਰ-ਸੱਚੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ।

ਐਮ.ਆਰ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਅਤੇ ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਨਰੂਲਾ , ਜੇ.-ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪਿੰਡ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ 155 ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ, ਵਾਸੀ ਪੋਂਡ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 154 ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ 155 ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਰਾਮ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਬਠਿੰਡਾ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਦੁਆਰਾ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਸੀ: -

“ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਾਰਬਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 153 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਜਦਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 154 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਹੈਂਡ ਕਲਰਕ, ਪੰਚਾਇਤ, ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰਬਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋ ਟੈਂਡਰ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਨਤੀਜਾ ਐਲਾਨਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਬਾਕੀ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਮੇਂ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਹ ਵੋਟਾਂ ਸਿਰਫ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋ ਟੈਂਡਰ ਵੋਟਾਂ ਜੋੜੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਦੋ ਵੋਟਾਂ ਗਲਤ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ

ਸਿਰਫ਼ 152 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਰਬਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 153 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਉਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਐਲਾਨੇ ਗਏ। ਮੈਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁੱਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋ ਵੋਟਾਂ ਗਲਤ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੇ ਬੈਲਟ-ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਸਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਸਨ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਿਆ। ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਬੁਥ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1960 ਦਾ ਨਿਯਮ 25 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"25. (1) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੋਟਰ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵੋਟਰ ਵਜੋਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਬੈਲਟ-ਪੇਪਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬੈਲਟ-ਪੇਪਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੇ ਬੈਲਟ-ਪੇਪਰ

ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਫਾਰਮ II ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ), ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬੈਲਟ-ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਵੋਟ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਵੋਟਰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਖੁਦ ਲਿਖੇ। ਬੈਲਟ-ਪੇਪਰ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੋਟਰ ਦੇ ਨਾਮ, ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਰੋਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਲਟ-ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੈਕੇਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਵੋਟਰ ਦਾ ਨਾਮ, ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਾਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੋਲ/ਸਬੰਧਤ ਹੈ, "ਟੈਂਡਰਡ ਵੋਟ ਲਿਸਟ" ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬੈਲਟ-ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਰਮ III ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਸੀ। ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਟੈਂਡਰਕਰਤਾ ਅਸਲੀ ਵੋਟਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਝੂਠਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ ਝੂਠੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ 4 ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਦੋ

ਵੇਟਰਾਂ ਦਾ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਸੱਚੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ,, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਕੋਟਾ ਹੋਰ ਦੇ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਐਸ. ਜਵੰਦਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਖੁਦ ਤੱਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਅਸਲ ਵੋਟਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਅਸਲੀ ਵੋਟਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਬੇਸ਼ੱਕ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਇਹ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਸਿਰਫ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਵੋਟਾਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵੋਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਹਾਲ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਝੂਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਜਾਅਲੀ ਵੋਟਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3, ਭਾਵ, ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਫਿਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ

ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਵਾਧੂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਟੈਂਡਰ ਕੀਤੇ ਬੈਲਟ-ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੈਸ ਕ੍ਰਾਈਬਡ ਅਥਾਰਟੀ ਹੁਣ ਸਬੰਧਤ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 3 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਧਿਰਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। *ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ*

Disclaimer: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Jayant Jindal